

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
28.03.2006
RT II, 31.05.2022, 3

Liiklusmärkide ja -signaalide konventsioon [seisuga 28.03.2006]

Vastu võetud 08.11.1968

Välisministeeriumi teadaanne välislepingu ja selle muudatuste jõustumise kohta

Ülemnõukogu 23.03.1992 otsus "Eesti Vabariigi ühinemisest ÜRO teeliikluse konventsiooniga ning liiklusmärkide ja -signaalide konventsiooniga"

Vabariigi Valitsuse 7.04.2022 korraldus nr 115 "8. novembril 1968. a Viinis koostatud liiklusmärkide ja -signaalide konventsiooni muudatuste heakskiitmine"

1968. aasta Viini liiklusmärkide ja signaalide konventsiooni muudatusettepanekud

8. novembril 1968 Viinis allakirjutamiseks avatud liiklusmärkide ja -signaalide konventsiooni Euroopa lisakokkulepe [seisuga 28.03.2006]

LIIKLUSMÄRKIDE JA -SIGNAALIDE KONVENTSION

KOOSTATUD VIINIS 8. NOVEMBRIL 1968

(Konsolideeritud versioon*)

*Sisaldab 30. novembril 1995 (tähistatud lehe serval ühekordse joonega) ja 28. märtsil 2006 (tähistatud lehe serval kahekordse joonega) jõustunud konventsiooni muudatusi.

LIIKLUSMÄRKIDE JA -SIGNAALIDE KONVENTSION

Konventsiooniosalised,

tunnistades, et liiklusmärkide, -signaalide ja -tähiste ning teemärgiste rahvusvaheline ühtsus on vajalik rahvusvahelise teeliikluse hõlbustamiseks ja liiklusohutuse parandamiseks,

on kokku leppinud järgmises.

I peatükk

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1

Mõisted

Konventsioonis kasutatakse mõisteid, millele on omistatud järgmine tähendus:

a) *riigisisesed õigusaktid*- konventsiooniosalise territooriumil kehtivate üleriigilistevõi kohalike õigusaktide kogum;

b) *asula*- ala, millesisse- ja väljasõiduteed on asjakohase liiklusemärgiga tähistatud või mis onriigisisestes õigusaktides teisiti määratletud¹;

²*Vaata allmärkust.*

c) *tee*- avalikuks liikluseks avatud tee või tänava kogu pindala;

d) *sõidutee*- osa teest, mida kasutatakse tavapäraselt sõidukite liikluseks; tee võibkoosneda mitmest sõiduteest, mis on üksteisest selgelt eraldatud näitekseraldusribaga või eri tasanditega;

e) *sõidurada*- sõidutee pikiriba, mis võib olla tähistatud pikisuunaliste teekattemärgistegaja mille laius on küllaldane mootorsõidukite, välja arvatud mootorratasteliikumiseks ühes reas;

e) *bis.jalgrattarada*- jalgratastele ettenähtud osa sõiduteest. Jalgrattaradaeraldakse ülejäänud sõiduteest pikisuunalise teekattemärgisega;

e) *ter.jalgrattatee*- jalgratastele ettenähtud eraldi tee või teeosa, mis ontähistatud asjakohase liiklusemärgiga. Jalgrattarada on ehituslikult eraldatudteistest teedest või sama tee teistest osadest;

f) *ristmik*- samatasandiline ristumis- või hargnemiskoht koos ristumis- või hargnemiskohatekitatud avatud alaga;

g) *raudteeülesõidukoht*- tee ja raudtee või eraldi rajaga trammitee samatasandiline lõikumiskoht;

h) *kiirtee*- spetsiaalselt mootorsõidukite jaoks projekteeritud ja ehitatud tee, mis eiteeninda teega külgnevaid kinnistuid ja

i) millel on kummagi sõidusuuna jaoks eraldi sõiduteed, välja arvatuderikohtades või ajutiste lahenduste puhul, ning need sõiduteed on eraldatudliikluseks mitte mõeldud eraldusriba või erandjuhtudel ka teiste lahendustega;

ii) mis ei ristu ühelgi tasandil tee, raudtee, trammitee või jalgteega ja

iii) mis on liiklusmärkidega tähistatud kiirteena;

i) Sõidukon:

i) *peatatud*- kui see on seisma jäetud inimeste peale- või mahamineku või veose laadimiseajaks, ja

ii) *pargitud*- kui see on seisma jäetud muul põhjusel kui teise liikleja segamise võitakistusega kokku põrkamise vältimiseks või liikluseeskirjade järgimiseks jakui sõiduki paigal seismise kestus ei piirdu ajaga, mis kulub inimeste võiveoste peale- või mahapanekuks;

konventsiooniosalisedvõivad pidada *peatatukssõidukit*, mis seisab ülaltoodud alapunkti iitähenduses paigal lühemat aega, kui riigisisestes õigusaktides fikseeritud aegning pidada *pargitukssõidukit*, mis seisab ülaltoodud alapunkti itähenduses paigal pikemat aega kui riigisisestes õigusaktides fikseeritud aeg;

j) *jalgratas*- vähemalt kahe rattaline sõiduk, mis liigub sellega sõitva inimese lihasjõul, esmajoones pedaalide või käsiväntade abil;

k) *mopeed*- kahe- või kolmerattaline sõiduk, mille sisepõlemismootori töömaht ei ületa 50kuupsentimeetrit ja mille valmistajakiirus ei ületa 50 km (30 miili) tunnis. Konventsiooniosalised ei pea riigisiseste õigusaktide alusel lugema mopeedikssõidukeid, millel ei ole jalgratta kasutustunnuseid, esmajoones pedaalidegaedasiliikumise võimalust, või mille maksimaalne valmistajakiirus, massvõi teatav mootorinäitaja ületab limiite. Miski selles määratluses ei takistakonventsiooniosalistel riigisiseste liiklusalaste õigusaktide kohaldamisel mopeede jalgratastega võrdsustada;

l) *mootorratas*- külghaagisega või külghaagiseta kahe rattaline sõiduk, millel on mootor. Konventsiooniosalised võivad riigisisestes õigusaktides käsitada mootorratastena ka kolmerattalisi sõidukeid, mille tühimasse ületa 400kg. Mõiste *mootorrataste* ei hõlma mopeede, ehkki konventsiooniosalisedvõivad mopeede konventsiooni tähenduses mootorratastena käsitada, esitadessellesisulise deklaratsiooni kooskõlas konventsiooni artikli 46 lõikega 2,³

m)*mootori jõulliikuv sõiduk*- iseliikuv maantesõiduk, mis ei ole mopeed nendekonventsiooniosaliste territooriumil, kes ei käsitle mopeede mootorratastena, ning mis ei ole rööbassõiduk;

n)*mootorsõiduk*- mootori jõul liikuv sõiduk, mida kasutatakse tavapäraselt inimeste või kaubavedamiseks maanteel või inimeste või kauba vedamiseks kasutatavate sõidukitehaakes vedamiseks. Selle mõiste alla kuuluvad trollid, st elektrikontaktliinigaühendatud mitterööbassõidukid. See ei hõlma kõiki sõidukeid, nagu põllumajandustraktorid, mida üksnes juhuslikult kasutatakse inimeste või kaubavedamiseks maanteel või inimeste või kauba vedamiseks kasutatavate sõidukitehaakes vedamiseks;

o)*haagis*- mootori jõul liikuva sõiduki haakes vedamiseks loodud sõiduk, sealhulgas poolhaagis;

p)*poolhaagis*- haagis, mis on mõeldud mootorsõidukiga haakes liikumiseks nii, et osapoolhaagisest toetub mootorsõidukile ja mootorsõiduk kannab arvestatavat osa poolhaagisemassistja sellel oleva veose massist.

q)*juht*-isik, kes juhib mootorsõidukit või muud sõidukit (sealhulgas jalgratast) või ajab teel üksikult, karjas või parves liikuvaid loomi või kande-, veo- või ratsaloomi;

r) *registrimass*- veosega sõiduki suurim mass, mida lubab selle riigi pädev asutus, kussõiduk on registreeritud;

s)*tegelikmass*- sõiduki tegelik mass koos veose, meeskonna ja sõitjatega konkreetsel ajahetkel;

t) *pärisuunavöönd*- tee parem pool, kui riigisiseste õigusaktide alusel tuleb sõidukijuhilvastusõitev sõiduk mööda lasta vasakult, vastasel juhul viitavad need väljendid tee vasakule poolele;

u) *nõue annateedteiste* sõidukitele tähendab, et juht ei tohi jätkata ega alustada liikumist ega teha manöövrit, mis võiks sundida teisi juhte järsult muutma oma sõiduki liikumissuunda või -kiirust.

v) *Vaataallmärkust* ⁴.

ARTIKKEL 2

Konventsiooni lisad

Konventsiooni lahutamatuks osakson järgmised lisad.

Lisa 1. Liiklusmärgid.

Jagu A. Hoiatusmärgid.

Jagu B. Eesõigusmärgid.

Jagu C. Keelumärgid.

Jagu D. Kohustusmärgid.

Jagu E. Osutusmärgid.

Jagu F. Teeninduskohamärgid.

Jagu G. Juhatusmärgid.

Jagu H. Lisateatetahvlid.

Lisa 2. Teemärgised.

Lisa 3. Lisas 1 esitatud märkide, tähiste ja tahvlite värvilised kujutised.

ARTIKKEL 3

Konventsiooniosaliste kohustused

1. a) Konventsiooniosalised kiidavad heakskonventsioonis kirjeldatud liiklusmärkide, -signaalide ja -tähiste ning teemärgiste süsteemi ja kohustuvad selle võimalikult kiiresti vastu võtma. Selleks,

i) kuikonventsioonis on ette nähtud märk, tähis või märgis teatava reeglitähistamiseks või liiklejatele teatava teabe edastamiseks, kohustuvadkonventsiooniosalised käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 nimetatud aja jooksulmitte kasutama selle reegli tähistamiseks või selle teabe edastamiseks teistsugust märki, tähist või märgist;

ii)kuikonventsioonis ei ole teatava reegli tähistamiseks või liiklejatele teatavateabe edastamiseks ette nähtud märki, tähist või märgist, võivadkonventsiooniosalised kasutada sellel eesmärgil sellist märki, tähist või märgist, nagu nad soovivad, tingimusel et märgile, tähisele või märgisele ei ole konventsioonis antud teistsugust tähendust ja see on kooskõlaskonventsioonis ettenähtud süsteemiga.

b)Liikluskorraldusmeetodite parandamise eesmärgil ja pidades silmas katseteläbiviimise kasulikkust enne konventsiooni muudatuseettepanekute tegemist, võivad konventsiooniosalised teatavatel teelõikudel katsete tegemiseksajutiselt konventsioonist kõrvale kalduda.

2.Konventsiooniosalised kohustuvad hiljemalt neljaaasta jooksul konventsiooni jõustumisest nende territooriumil täiendama või asendama märgi, tähise, paigaldise või märgise olenemata selle konventsioonisettenähtud süsteemi kuuluva märgi, tähise, paigaldise või märgise omadustest, kui seda kasutatakse konventsioonis antud tähendusest teistsuguses tähenduses.

3.Konventsiooniosalisedkohustuvad 15 aasta jooksul konventsiooni jõustumisest nende territooriumil asendama märgi, tähise, paigaldise või märgise, mis ei vasta konventsioonisettenähtud süsteemile. Konventsioonis ettenähtud süsteemi tutvustamiseksliiklejatele võib selle ajavahemiku jooksul hoida konventsioonis ettenähtutekõrval alles varasemaid märke ja tähiseid⁵.

4.Konventsiooni ei tõlgendata nii, nagu nõuaks seekonventsiooniosalistelt kõikide konventsioonis ettenähtud märkide ja märgistetüüpide vastuvõtmist. Vastupidi, konventsiooniosalised piiravad vastuvõetavate märkide või märgiste tüüpide arvu, võttes vastu üksnes hädavajalikud.

ARTIKKEL 4

Konventsiooniosalised tagavad, etkeelatud on:

a)kinnitadaliiklusmärgile, selle alusele või muule liikluskorraldusvahendile midagi, misei ole seotud selle liiklusmärgi või liikluskorraldusvahendi otstarbega; kuikonventsiooniosalised või nende allüksused lubavad mittetulundusühingulpaigaldada informatiivseid liiklusmärke, võivad nad lubada kujutada märgil võiselle alusel vastava ühingu embleemi, kui see ei muuda märki raskeminimõistetavaks;

b)paigaldadatahvleid, teateid, märgiseid või vahendeid, mis võidakse ajada segaminiliiklusmärkide või muude liikluskorraldusvahenditega, mõjutada liiklusmärkide või muude liikluskorraldusvahendite nähtavust või tõhusust, või mis võivadliiklejaid pimestada või hajutada nende tähelepanu viisil, mis kahjustabliiklusohutust.

II peatükk

LIIKLUSMÄRGID

ARTIKKEL 5

1. Konventsioonisettenähtud süsteem eristab järgmisi liiklusmärkide rühmasid:

a) hoiatusmärgid- hoiatavad liiklejaid teel oleva ohu eest ja teatavad neile ohu iseloomu;

b) ettekirjutavadmärgid - teavitavad liiklejaid erikohustustest, piirangutest või keeldudest, mida nad peavad täitma; need jagunevad järgmiselt:

i) eesõigusemärgid;

ii) keelumärgid;

iii) kohustusmärgid;

iv) osutusmärgid;

c) informatiivsedmärgid - juhatavad liiklejaid liiklemise ajal või annavad muud kasulikkuteavet; need jagunevad järgmiselt:

i) teeninduskohamärgid;

ii) juhatusmärgid;

eelviidad;
suunaviidad;
teetähised;
kohanimetähised;
kaugusviidad;
viidamärgid;
iii) lisateatetahvlid.

2. Kuikonventsioonis on lubatud valida mitme märgi või tähise hulgast,

- a) kohustuvadkonventsiooniosalised võtma vastu ainult ühe nendest märkidest või tähistestkogu nende territooriumil;
- b) konventsiooniosalisedpüüavad jõuda piirkondliku kokkuleppeni sama valiku kasutamise kohta;
- c) Valituksmitte osutunud märkidele ja tähistele kohaldatakse konventsiooni artikli 3lõiget 3.

ARTIKKEL 6

1. Märgidpaigaldatakse nii, et juhid, kellele need on ette nähtud, märkavad neidkergesti ja aegsasti. Märgid paigaldatakse harilikult tee pärisuunapoolele;neid võib siiski paigaldada sõidutee kohale või neid seal korrata. Teepärisuunapoolle paigaldatud määrke korratakse sõidutee kohal või teisel pool,kui need võivad kohapealsete olude tõttu jääda õigel ajal märkamata juhtidele,kellele märgid on ette nähtud.

2. Kõikmärgid kehtivad juhtidele, kellele need on ette nähtud, kogu liikluseks avatud sõidutee laiuses. Märke võib kohaldada üksnes sõidutee ühe või mitme sõidurajasuhtes, kui need on eristatud pikisuunaliste teekattemärgistega.

Selliseljuhul kasutatakse ühte järgmisest kolmest võimalusest:

- a)märk,millele vajaduse korral lisatakse vertikaalnool, paigaldatakse asjaomasesõiduraja kohale või
- b)märkpaigaldatakse sõiduteele lähemal asuvale äärelle, kui teemärgised osutavadüheselt sellele, et märk kehtib üksnes sõidutee kõige äärepoolsema sõidurajakohta ning et märgi ainus otstarve on kinnitada teemärgiste abil juba osutatudreeglit või
- c)konventsioonilisa 1 jao E II alajao punktides 1 ja 2 kirjeldatud märgid E, 1 või E, 2 võiilisa 1 jao G V alajao punktides 1 ja 2 kirjeldatud märgid G, 11 ja G, 12paigaldatakse sõidutee äärelle.

3. Kuipädevad asutused peavad märki kasutuks, kui see on paigaldatud ükssteisesteraldatud sõiduteedega tee peenrale, võib märgi paigaldada eraldusribale ning sel juhul ei ole vaja lisamärki teepeenrale paigaldada.

4.⁶Riigisiseste õigusaktidega on soovitatav sätestada järgmist:

a)märgid tuleb paigaldada nii, et need ei takistaks sõidukiliiklustsõiduteel

ning teepeenardele paigaldatuna takistaksid jalakäijaidvõimalikult vähe; Vahe sõidutee selle serva, kuhu märk on paigaldatud, pinnaning märgi allserva vahel peab samal suunal olevate üht tüüpi märkide puhulolema võimalikult ühtne;

b) liikluskirjelduste tahvlid on nii suure, et need on kaugel hästi nähtavadning

lähenevatele liiklejatele kergesti arusaadavad; käesolevalõike punkti c kohaselt kohandatakse selliste tahvlite mõõtmeid vastavalt sõidukiirusele;

c) hoiatusmärkide ja ettekirjutavate märkide (välja arvatud osutusmärkide) mõõtmed on iga konventsiooniosalise territooriumil standarditud.

Reeglina on iga märgitüüp neljas suuruses: väike, tavaline, suur ja väga suur. Väikeseid märke kasutatakse oludes, kus tavalises suuruses märke ei ole võimalik kasutada või kus liiklus saab olla ainult väga aeglane; neid võib samuti kasutada eelneva märgikordamiseks. Suuri märke kasutatakse väga laiadel kiire liiklusega teedel. Vägasuuri märke kasutatakse väga kiire liiklusega teedel, näiteks kiirteedel.

ARTIKKEL 7

1. Riigisiseste õigusaktidega soovitatavate, et öösel paremini nähtavaks ja loetavaks muutmiseks peavad liikluskirjelduste, eriti hoiatusmärgid, ettekirjutavad märgid ja

suunaviidad, olemavalgustatud või valmistatud valgust peegeldavast materjalist, tingimusega et see ei pimesta liiklejaid.⁷

2. Konventsiooniosalised võivad lubada kafluorestseerivate materjalide kasutamist; sel juhul tuleb määratleda märgid, mida on lubatud sellistest materjalidest valmistada.

3. Riigisiseste õigusaktidega tuleks kehtestada eeskirjad valgustatud, valgust peegeldavate või fluorestseerivate märkide kasutamiseks. Eeskirjad peaksid määratleda ka erinevasse klassi kuuluvate valgust peegeldavate materjalide kasutamise olukorrad.

4. Märkidel kujutatud erivärviliste tumedate või heledate graafiliste elementide esiletoomiseks võib vajadusel kasutada vastavalt kontrastseid heledaid või tumedaid kitsaid ribasid.

5. Konventsiooniga ei keelata üksnes teatavate aegadel või päevadel kehtiva teabe, hoiatuste või reeglite edastamiseks kasutada märke, mis on nähtavad üksnes ajal, mil nende edastatav teave on asjakohane.

ARTIKKEL 8

1. Märkidest arusaamise hõlbustamiseks rahvusvahelisel tasandil põhineb konventsioonis ettenähtud märkide ja signaalide süsteem igale märgirühmale omastel kujunditel ja värvidel ning võimaluse korral alati pigem graafilistel tähistel kui tekstil. Kui konventsiooniosalised peavad vajalikuks ettenähtud tähiseid muuta, ei tohiselega muuta nende põhilisi tunnuseid.

1. *bis* Muutabega märkide korral peavad nendel esitatavad tekstid ja tähised olema samuti kooskõlas konventsioonis ettenähtud märkide

ja signaalide süsteemiga. Kui kõnealust tüüpi märkide ja signaalide süsteemi tehnilised omadused seda võimaldavad, eelkõige piisava loetavuse tagamiseks ja tingimusel, et tõlgendamisel ei ole võimalik eksida, võivad tumeda värviga ettenähtud märgid ja tähised olla heledat värvi, sel juhul tuleb hele taust asendada tumeda taustaga. Märgil oleva tähise ja selleraami punast värvi ei muudeta.

2. Konventsiooniosalised, kes soovivad kooskõlaskonventsiooni artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktiga ii võtta vastu märke võitähiseid, mida konventsioonis ei ole ette nähtud, püüavad tagada sellistemärkide või tähiste kokkuleppelise kasutamise piirkondlikul tasandil.

3. Konventsiooniga ei keelata lisada märkidest arusaamise hõlbustamiseks märgi all oleva ristkülikukujulisele tahvlile või märgi sisaldavale ristkülikukujulisele tahvlile teksti; selle teksti võib paigutada ka märgile endale, kui see eimuuda märgi raskemini arusaadavaks juhtidele, kes ei saa tekstist aru.⁸

4. Kui pädevad asutused peavad vajalikuks muuta märgi või tähise tähendust selgemaks või piirata sellekohaldamisega, võib selleks kasutada konventsiooni lisa 1 sätestatud tekstemärgil või lisateetatahvil. Kui ettekirjutavad märgid kehtivad üksnesteatavate liiklejate suhtes või on teatavad liiklejad nende järgimisest vabastatud, kasutatakse selleks lisa 1 jao H punkti 4 kohaselt lisateetatahvleid (tahvlid H, 5^a; H, 5^b; ja H, 6).

5. Käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 nimetatud tekstid on ühes või mitmes riigikeeles ning, kui asjaomane konventsiooniosalineseda vajalikuks peab, ka teistes keeltes, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ametlikes keeltes.

HOIATUSMÄRGID

ARTIKKEL 9

1. Konventsiooni lisa 1 jao A I alajaos on toodud hoiatusmärkide näidised; jao A II alajaos on toodud märkidele paigutatavad tähised ja juhised nende kasutamiseks. Konventsiooniartikli 46 lõike 2 kohaselt teatab iga riik peasekretärile, kas ta valishoiatusmärkide näidiseks A^a või A^b.

2. Hoiatusmärkide arvu ei suurendata asjatult, kuid need paigutatakse nii, et märgid hoiataksid võimalike liiklusohtude eest, mida on nõuetekohase ettevaatusega liikleval juhul raske aegsasti märgata.

3. Hoiatusmärgid paigaldatakse ohukohast sellisele kaugusele, mis on kõige tõhusam nii päeval kui ka öösel, arvestades tee- ja liiklusolusid, sealhulgas sõidukite tavalist sõidukiirust ja kaugust, millelt märk on nähtav.

4. Märgi ja ohtliku teelõigu alguse vahelist kaugust võib näidata konventsiooni lisa 1 jaos H toodud lisateatetahvil H, 1, mis paigaldatakse nimetatud punkti kohaselt; teavet kauguse

kohta
tuleb anda
juhul, kui
juhtidel
ei ole
võimalik
hinnata
märgi ja
ohtliku
teelõigu
alguse
vahelistkaugust
ning see
erineb
tavaliselt
eeldatavast.

5. Hoiatusmärke võib korrata, eriti kiirteedel ja kiirteedega võrdsustatud teedel. Lisamärgi puhul näidatakse märgi ja ohtlikuteelõigu alguse vahelist kaugust käesoleva artikli lõike 4 kohaselt.

Lahtikäivatest sildadest ja raudteeülesõidukohtadest teavitavate hoiatusmärkide puhul võivad konventsiooniosalised kohaldada järgmisi sätteid:

Hoiatusmärgialla, millel on konventsiooni lisa 1 jao A II alajao punktides 5, 25, 26 ja 27 kirjeldatud tähiseid A, 5; A, 25; A, 26 või A, 27, võib paigaldada ristkülikukujulise tahvli, mille pikemad küljed on vertikaalsed ning millel on kujutatud kolm punast kaldjoont valgel või kollasel taustal, tingimusel et märgi ja raudteeliini vahelisest vahemaast ühe ja kahe kolmandiku

kauguselepaigaldatase
lisamärgid
sama
kujuga
tahvlitega,
millel on
vastavalt
üks jakaks
punast
kaldjoont
valgel või
kollasel
taustal.
Neid
märke võib
korratasõidutee
vastaspoolel.
Käesolevas
lõikes
nimetatud
tahvleid on
täpsemaltkirjeldatud
konventsiooni
lisa 1 jao
A II alajao
punktis 29.

6.Kui
hoiatusmärki
kasutatakse
ohu
eesthoiatamiseks
teatava
pikkusega
teelõigul
(näiteks
ohtlikud
kurvid või
halvadteoolud)
ja
soovitakse
näidata
teelõigu
pikkust,
tehakse
seda
konventsioonilisa
1 jaos H
toodud
lisateatetahvil
H, 2, mis
paigaldatakse
nimetatud
punktikohaselt.

ETTEKIRJUTAVAD MÄRGID

ARTIKKEL 10

Eesõigusmärgid

1.Liiklejate
teavitamiseks
ristmikel
kehtivatesteesõigustest
kasutatakse
märke B,
1; B, 2; B,
3 ja B, 4.

Liiklejateteavitamiseks
kitsastel
teelõikudel
kehtivatest
eesõigustest
kasutatakse
märkeB,
5 ja B, 6.
Neid märke
kirjeldatakse
konventsiooni
lisa 1 jaos
B.

2.Märki B, 1 "ANNA TEED"
kasutatakse juhtideteavitamiseks
sellest, et ristmikul, kuhu märk on
paigaldatud, peavad nad andmateed
sõidukitele sellel teel, millele nad
lähenevad.

3.Märki B, 2 "PEATU JA ANNA
TEED" kasutataksejuhtide
teavitamiseks sellest, et ristmikul,
kuhu märk on paigaldatud,
peavadnad enne ristmikule
sõitmist peatuma ja andma teed
sõidukitele sellel teel,millele nad
lähenevad. Konventsiooni artikli
46 lõike 2 kohaselt teatab igariik
peasekretärile, kas ta valis "PEATU
JA ANNA TEED" märgi näidiseks
B, 2^avõi B, 2^b.¹⁰

4.Märki
B, 1 või
B, 2 võib
paigaldada
mujale
kuiristmikule,
kui
pädevad
asutused
peavad
seda
vajalikuks.

5.Märk B, 1 või B, 2 paigaldatakse
ristmikulvõimaluse korral samale
joonele kohaga, kus sõidukid peavad
peatuma või millestalates nad ei tohi
teed andmata edasi sõita.

6.Märgist
B, 1
ettehoiatamiseks
kasutatakse
sama
märgi koos
konventsiooni
lisa 1 jaos
Hkirjeldatud
lisateatetahvliga
H, 1.
Märgist
B, 2 ette
hoiatamiseks

kasutatakse märki B, 1 koos ristkülikukujulise tahvliga, millel on tähis "STOP" ja number, mis näitab vahemaad märgini B, 2.¹¹

7. Märki B, 3 "PEATEE" kasutatakse liiklejate teavitamiseks sellest, et selle tee lõikumisel teiste teedega peavad nendel teistel teedel ristmikule lähenevad juhid või sõidukid andma teed. Märki võib paigaldada tee algusesse ning korrata pärast iga ristmiku; samuti võib selle paigaldada ristmiku ette või ristmikule. Kui teele on paigaldatud märk B, 3, paigaldatakse enne kohta, kus peatee lõpeb, märk B, 4 "PEATEE LÖPP".

Märki B, 4 võib korrata ühel või mitmel korral enne peateelõppemise kohta; enne peatee lõppemise kohta paigaldatud märgile või märkidele tuleb lisada lisa 1 jaos H toodud lisateetahvel H, 1.

8. Kui ristmiku eest hoiatamiseks kasutatakse hoiatusmärki, millel on üks tähistest A, 19, või kui asjaomane tee on ristmikul peatee ning on käesoleva artikli lõike 7 kohaselt tähistatud märkidega B, 3, paigaldatakse ristmikul kõikidele teistele teedele märk B,

1 või B,
2; märke
B,1 või
B, 2 ei ole
kohustuslik
paigaldada
teeradadele
või
pinnasteedele,
millel liiklevad
juhid
peavad
ristmikul
teed andma
isegi
selliste
märkide
puudumisel.

Märk B, 2 paigaldatakse üksnes juhul, kui pädevad asutused peavad juhtidelt peatumise nõudmist vajalikuks, eriti teelõikude vähese nähtavuse tõttu, ning need paigaldatakse asjaomaste teelõikudele läheneva ristmiku kummalegi äärel.

ARTIKKEL 11

Keelumärgid

Keelumärkening nende tähendust on kirjeldatud konventsiooni lisa 1 jaos C. Samutikirjeldab see keelu ja/või piirangu lõppu tähistavaid märke.

ARTIKKEL 12

Kohustusmärgid

Kohustusmärkening nende tähendust on kirjeldatud konventsiooni lisa 1 jaos D.

ARTIKKEL 13

Konventsiooni lisa 1 jagudes C ja D

kirjeldatud
märkide
üldsätted

1. Keelumärgid ning kohustusmärgid paigaldatakse sellise koha vahetusse lähedusse, millest alates kohustus, piirang või keeld kehtib, ja korratakse, kui pädevad asutused peavad seda vajalikuks. Kui pädevad asutused peavad seda nähtavuse või ettehoiatamise huvides vajalikuks, võib neid märke paigaldada sobivale kaugusele enne kohta, millest alates kohustus, piirang või keeld kehtib.

Enne kohustuse, piirangu või keeldumise kehtima hakkamise kohta paigaldatud märgile lisatakse lisa 1 jaos Htoodud lisateatetahvel.

2. Asula algusele viitava märgiga ühele joonele või kohe selle järele paigaldatud ettekirjutav märk tähendab, et reegel kehtib koguasulas, välja arvatud juhul, kui asula teatavatel teelõikudel olevad märgid osutavad teistele reeglitele.

3. Keelumärgid kehtivad alates nende paigaldamise kohast kuni keeldu või piirangu lõpetava märgini,

muul
juhul kuni
järgmise
ristmikuni.
Kui keeld
või piirang
jätkub
pärast
ristmikku,
korratakse
märki
riigisiseste
õigusaktide
kohaselt.

4. Kui
ettekirjutav
märk
kehtib
kõikidele
ühemõjuala
teedele,
paigaldatakse
see
konventsiooni
lisa 1 jao
E II alajao
punkti 8
alpunktis
a
kirjeldatud
viisil.

5. Lõikes
4 viidatud
mõjualadelt
väljumistähistatakse
konventsiooni
lisa 1 jao E
II alajao

punkti 8
alpunktis
b kirjeldatud
viisil.

ARTIKKEL
13 *bis*

Osutusmärgid

1. Osutusmärke
ning nende
tähendust
on
kirjeldatud konventsiooni
lisa 1 jaos
D.

2. Märgid
E, 7^a; E, 7^b;
E, 7^c või
E, 7^d ja E,
8^a; E, 8^b;
E, 8^c või E,
8^d annavad

liiklejatele teada,
et riigi
territooriumil
kehtivad
asulasisest
liiklust
reguleerivad üldised
eeskirjad
märkidest
E, 7^a, E, 7^b,
E, 7^c või E,
7^d märkideni
E, 8^a; E, 8^b;
E, 8^c või E,
8^d, kuigi
teised
märgid
võivad
asula
teatavatel
teelõikudel anda
teada
teistsugustest
eeskirjadest.
Märk B, 4
paigutatakse
siiski
alati märgiga
B, 3
tähistatud
peateele,
kui see
tee lakkab
olemast
peatee
ja kui
seetee läbib
asulat.
Nendele
märkidele
kohaldatakse
artikli 14
lõikeid 2, 3
ja 4.¹²

2
bis. Märki
E,
11^a kasutatakse
1000
meetri
pikkustes
ja
pikemates
tunnelites
ning
riigisiseste õigusaktide
sätestatud
juhtudel.
1000
meetri
pikkuste
ja
pikemate
tunnelite puhul
on
tunneli
pikkus
märgitud

kas
märgi
alumises
osas
või
lisa
1
jaos
Hkirjeldatud
lisateetahvilil
H,
2.
Tunneli
nime
võib
märkida
konventsiooniartikli
8
lõike
3
kohaselt.

3.Märgid
E,12^a;
E,
12^bvõi
E,
12^cpaigaldataseüleka
kui
pädevad
asutused
peavad
seda
vajalikuks.

4.Osutusmärgid
paigaldatase
artikli
6
lõike
Inõudeid
arvesse
võttes
üksnes
juhul,
kui
pädevad
asutused
peavad
sedavajalikuks.
Märke
võib
korrata;
märgi
alla
paigutatava
lisateetahvliga
võibnäidata
märgi
ja
sellel
osutatud
koha
vahelist
kaugust;

kauguse
võib
märkida
kamärgi
alumisele
osale.

INFORMATIIVSED MÄRGID

ARTIKKEL 14

1.Konventsioonilisa
1
jagudes
F
ja
G
on
kirjelatud
liiklejatele
tarvilikku
teavet
edastavaidmärke
või
esitatud
nende
näidised
ning
toodud
juhised
nende
kasutamiseks.

2.Artikli5
lõike
1
punkti
c
alapunktis
ii
toodud
teavitava
sisuga
märkidel
olevad
sõnadon
riikides,
kes
ei
kasuta
ladina
tähestikku,
nii
riigikeeles
kui
ka
ladinatähestikku
translitereeritult,
mis
esitab
võimalikult
täpselt
sõna
häälduseriigikeeles.

3.Riikides,kes
ei kasuta
ladina
tähestikku,
võib ladina

tähtedega
sõnad
kanda kas
samalemärgile,
millele
on kantud
riigikeelsed
sõnad, või
kordavale
märgile.

4.Märgilei
tohi olla
tekste
rohkem
kui kahes
keeles.

ARTIKKEL
15

Eelviidad

Eelviidadpaigaldatakse
ristmikust
sellisele
kaugusele,
mis on
kõige
tõhusam nii
päevalkui
ka öösel,
arvestades
tee- ja
liiklusolusid,
sealhulgas
sõidukite
tavalistsõidukiirust
ja kaugust,
millelt
märk on
nähtav; see
kaugus ei
pea olema
rohkem kui
50 meetrit
(55 jardi)
asulates,
kuid ei ole
vähem kui
500 meetrit
(550jardi)
kiirteedel
ja muudel
kiire
liiklusega
teedel.
Märke võib
korrata.
Märgialla
paigutatava
lisateetahvliga
võib
näidata
märgi ja
ristmiku
vahelistkaugust;
kauguse

võib
märkida
ka märgi
alumisele
osale.

ARTIKKEL 16

Suunaviidad

1. Ühel
suunaviidal
võib olla
mitu
kohanime;
seljuhul
on nimed
viidal
üksteise
all. Ühe
kohanime
tähed
võivad olla
suuremad
kuiteiste
kohanimede
tähed
üksnes
juhul, kui
kõnealune
koht on
viidal
nimetatutest kõige
suurem.

2. Kaugust
väljendavad
arvud tuleb
esitada kohanimega
samal
kõrgusel.
Noolekujulistel
suunaviitadel
tuleb
kaugustväljendavad
arvud
paigutada
kohanime
ja noole
tipu vahele;
ristkülikukujulistel viitadel
paigutatakse
need
kohanime
järele.

ARTIKKEL 17

Teetähised

Kui
teedetähistamiseks
kasutatakse
numbritest,
tähtedest
või
numbrite ja
tähtedekombinatsioonist
koosnevaid
tunnuseid

või
nimesid, on
teetähistel
vastav
tunnusvõi
nimi,
mis on
ümbritsetud
ristküliku-
või
kilbikujulise
raamiga. Teetähistussüsteemiga
konventsiooniosalised
võivad
ristküliku
asendada süsteemikohase
teetähisega.

ARTIKKEL
18

Kohanimetähised

Kohanimetähiseid võib
kasutada
riigipiiri
või
haldusüksuse
piiri
või
jõe,
mäekuru, vaatamisväärtuse
vms
nime
tähistamiseks.
Tähised
peavad
selgelt
eristuma konventsiooniosalised
artikli
13
*bis*lõikes
2
nimetatud
märkidest.¹³

ARTIKKEL
19

Kaugusviidad

Kaugusviitad kasutatakse
teesuuna
kinnitamiseks,
kui
pädevad
asutused
peavad
sedavajalikuks,
näiteks
suurest
asulast
väljumisel.
Viidale
on
määratud
üks
võimitu
kohanime

kooskõlas
konventsiooni
artikli
16
lõikega
1.
Kaugust
väljendavadarvud
tuleb
paigutada
kohanime
järele.

ARTIKKEL
20

[Kustutatud]

ARTIKKEL
21

Informatiivsete
märkide
üldsätted

1.Konventsiooniarti
15-19
nimetatud
informatiivsed
märgid
paigaldatakse
kohtadesse,
kuspädevad
asutused
peavad
seda
vajalikuks.

Muud
informatiivsed
märgidpaigaldatakse
artikli
6
lõike
1
nõudeid
arvesse
võttes
ainult
kohtadesse,
kuspädevad
asutused
peavad
seda
hädavajalikuks;
märgid
F,
2-
F,
7
paigaldatakseüksnes
teedele,
kus
on
vähe
avariiremondi,
tankimise,
majutuse
ja
einestamise
võimalusi.

2. Informatiivseid
märke
võib
korrata.
Märgi
allapaigutatava
lisateatetahvliga
võib
näidata
märgi
ja
sellel
osutatud
kohavahelist
kaugust;
kauguse
võib
märkida
ka
märgi
alumisele
osale.

[Pealkirikustutatud]

ARTIKKEL
22

[Kustutatud]

III peatükk

FOORITULED

ARTIKKEL
23

Sõidukite
liiklust
reguleerivad
signaaltuled

1. Kui
käesoleva
artikli
lõikest
12
ei
tulene teisiti,
võib
sõidukite
liikluse,
välja
arvatud
ühissõidukite
liiklusereguleerimiseks
kasutada
üksnes
järgmisi
foore,
mille
tuledel
on
alljärgnevad
tähtsused:

a)mittevilkuvatetulede
foorid:

i)
roheline
lubab
liikuda;
ristmikku
reguleeriva
foori
roheline
tuli
ei
luba
agajuhtidel
liikuda,
kui
liiklus
on
kavatsetud
suunas
nii
tihe,
et
juht
ei
jõuaksjärgmise
tule
sisse
lülitumise
ajaks
ristmikku
ületada;

ii)punane
keelab
liikuda;
sõidukid
ei
tohi
ületada
stoppjoont
või
selle
puudumisekorral
foorist
lähtuvat
mõttelist
joont
või
kui
foor
asub
ristmiku
keskel
võivastasküljel,
ei
tohi
ristmikule
sõita
või
liikuda
ristmikul
olevaleülekaigurajale;

iii)kollane
võib
põleda
üksi
või
koos
punase

tulega;
kui
põleb
ainult
kollane
tuli,
eitohi
sõidukid
stoppjoont
või
foorist
lähtuvat
mõttelist
joont
ületada,
väljaarvatud
juhul,
kui
sõiduk
on
tule
süttimise
ajal
stoppjoonele
või
foorile
niilähedal,
et
seda
ei
ole
enne
stoppjoone
või
foorist
lähtuva
mõttelise
jooneületamist
võimalik
ohutult
peatada.
Kui
foor
asub
ristmiku
keskel
võivastaspoleel,
keelab
kollane
tuli
sõita
ristmikule
või
liikuda
ristmikulolevale
ülekäigurajale,
välja
arvatud
juhul,
kui
sõiduk
on
tule
süttimise
ajalülekäigurajale
või
ristmikule
nii

lähedal,
et
seda
ei
ole
enne
ristmikule
võiülekaigurajale
sõitmist
võimalik
ohutult
peatada.
Punase
tulega
koos
põledestähendab
kollane
tuli,
et
tuli
hakkab
vahetuma,
aga
see
ei
mõjuta
punase
tulegaantavat
edasiliikumise
keeldu;

b)vilkuvatetuledega
foorid:

i)
üksvilkuv
punane
tuli
või
kaks
vaheldumisi
vilkuvat
punast
tuld,
millest
ükssüttib,
kui
teine
kustub,
ja
millest
mõlemad
on
paigaldatud
ühele
toele
jakõrgusele
ning
samal
suunas,
keelab
sõidukitel
ületada
stoppjoont
või
sellepuudumise
korral
foorist
lähtuvat
mõttelist
joont;
selliseid

foore
tohibkasutada
üksnes
raudteeülesõidukohtade
lahtikäivate
sildade
või
praamikaidees
ning
viitamaks
sellele,
et
edasiliikumine
on
keelatud
teele
sõitvatetuletõrjeautode
või
teed
madalalt
ületava
õhusõiduki
tõttu;

ii)üks
vilkuv
kollane
tulivõi
kaks
vaheldumisi
vilkuvat
kollast
tuld
lubab
juhtidel
edasi
liikuda,
kuiseda
tehakse
eriti
ettevaatlikult.

2. Kolmevärvilised
foorid
koosnevad
kolmestmittevilkuvast
tulest,
mis
on
vastavalt
punane,
kollane
ja
roheline;
rohelinepõleb
ainult
siis,
kui
punane
ja
kollane
ei
põle.

3. Kahevärvilised
foorid
koosnevad
ühestmittevilkuvast

punasest
ja
ühest
mittevilkuvast
rohelisest
tulest.
Punane
jaroheline
tuli
ei
põle
samal
ajal.Kahevärvilisi
foore
kasutatakse
üksnesajutise
lahendusena
konventsiooni
artikli
3
lõike
3
kohaselt
olemasolevateliiklusk
väljavahetamiseks
lubatud
ajavahemikul.

3.
bisa)Konventsiooni
artikli
6
lõigete
1,
2
ja
3
liiklusmärkidega
seotud
sätteidkohaldatakse
fooride
suhtes,
mida
ei
kasutata
raudteeülesõidukoh

b)Ristmikelpaigalda
foorid
ristmiku
ette
või
selle
keskele
ja
kohale;
neid
võibkorrata
ristmiku
teisel
poolel
ja/
või
juhi
silmade
kõrgusel.

c)Lisaks sellele
on
soovitav
näha
riigisiseste

õigusaktidega
fooride
kohta
ettejärgmist:

i)
fooridpaigaldatuse
nii,
et
need
ei
takista
sõiduteel
liiklevaid
sõidukeid
ningteepeenardele
paigaldatud
fooride
puhul
takistavad
jalakäijaid
võimalikult vähe;

ii) fooridon
kaugelt
hästi
nähtavad
ja
lähenedes
kergesti
arusaadavad
ning

iii) fooridon
iga
konventsiooniosalis
territooriumil
eri
teeliikide
puhul
standarditud.

4. Käesoleva artikli
lõigetes
2
ja
3
nimetatud
kolme-
ja
kahevärviliste
fooride
tuled
on järjestatud
vertikaalselt
või
horisontaalselt.

5. Vertikaalse järjestuse
korral
on
punane
tuli
kõige
ülemine,
horisontaalse
järjestuse
korral on

punane
tuli
vastassuunavööndi
poolel.

6.Kolmevärvilistefoori
kollane
tuli
on
keskel.

7.Käesoleva artikli
lõigetes
2
ja
3
nimetatud
kolme-
ja
kahevärviliste
fooride
tuled
on ringikujulised.
Käesoleva
artikli
lõikes
1
nimetatud
foori
punased
vilkuvad tuled
on
samuti
ringikujulised.

8.Vilkuvakollase
tule
võib
paigaldada
eraldi;
sellist
tuld
võib
kasutada
kakolmevärvilise
foori
asemel
ajal,
kui
liiklus
on
hõre.

9.Kolmevärvilistefo
puhul
võib
punase,
kollase
ja
roheline
tule
asendada
mustal
taustalsama
värvi
noolekujuliste
tuledega.
Põlemise
korral
on
sellistelnoolekujulis
tuledel

sama
täendus
kui
tavalistel
tuledel,
kuid
vastav
keeldvõi
luba
kehtib
üksnes
noole
või
nooltega
näidatud
suuna
või
suundade
suhtes.Otse
edasi
liikumist
lubavad
või
keelavad
noolekujulised
tuled
osutavad
üles.Kasutada
võib
musti
noolekujulisi
tulesid
punasel,
kollasel
või
rohelistal.
Sellistel
noolekujulistel
tuledel
on
sama
täendus
kui
eespoolkirjeldatud
noolekujulistel
tuledel.

10.
Kuikolmevärvilisel
fooril
on
üks
või
mitu
täiendavat
noolekujulist
rohelist
tuld,tähendavad
need
noolekujulised
tuled
põledes,
et
olenemata
sellest,
millinetuli
parajasti
fooris

põleb,
tohib
nooltega
näidatud
suundades
edasi
liikuda; samuti
tähendavad
need,
et
kui
sõidukid
on
nooltega
näidatud
suunas
viivalsõidurajal
või
liikuda
tuleb
nooltega
näidatud
suunas,
peavad
juhid
liikumanäidatud
suunas,
kui
nad
takistaksid
peatumise
korral
neile
samal
sõidurajaljärgnevate
sõidukite
edasiliikumist,
seda
alati
tingimusel,
et
sõidukidliiklusvoolus,
millega
ühinetakse,
lastakse
mööda
ning
jalakäijaid
ei
ohustata.

Sellised
täiendavad
rohelistulede
tuleks
eelistatavalt
paigutada
tavalise
rohelise
tulega
ühele
kõrgusele.

11.
a) Kuiroheline
või
punane
tuli
on
enam
kui
kahe

sõidurajaga
sõiduteel
paigutatud pikisuunalis
teekattemärgistega
eraldatud
sõiduradade
kohale,
tähendab
punanetuli,
et
rajal,
mille
kohale
on
tuli
paigutatud,
ei
tohi
edasi
liikuda,
jaroheline
tuli,
et
tohib
edasi
liikuda.
Selliselt
paigutatud
punane
tuli
peabolema
kahe
ristamisi
asetseva
joone
ning
roheline
alla
osutava
noole
kujuline.

b) Kuipädevad
asutused
peavad
vajalikuks
võtta
kasutusele
"vahetuli"
või "üleminekutuli",
siis
on
see
kollane
või
valge
ja
diagonaalis
alla
vasakule
või paremale
osutava
noole
või
kahe
kummaski
suunas
osutava

noole
kujuline;sellised
noolekujulised
tuled
võivad
vilkuda.
Kollased
või
valgednoolekujulise
tuled
tähendavad,
et
sõidurada
pannakse
liikluse
jaoks
kinnining
sellel
rajal
olevad
liiklejad
peavad
liikuma
noolega
näidatud
sõidurajale.

¹⁴*Vaata
allmärkust*

12.
Riigisisesteõigusaktide
võib
ette
näha,
et
teatavatele
raudteeülesõidukohtade
tulepaigaldada
aeglaselt
vilkuv
valge
tulega
foor,
mis
lubab
edasi
liikuda.

13.
Kuifoor
kehtib
ainult
jalgratturitele,
võib
vajaduse
korral
segaduse
ärahooldamisekslisada
tulele
jalgratta
kujutise
või
kasutada
selleks
väikest
foori,
millele
onlisatud
ristkülikukujuline
tahvel

jalgratta
kujutisega.

ARTIKKEL
24

Jalakäijafoorid

1. Üksnes
jalakäijafooridena
tohib
kasutada
ainultjärgmisi
foore
järgmiste
tähendustega
tuledega:

a)
mittevilkuvatetuledega
foorid:

i)
roheline tuli
lubab
teed
ületada;

ii) kollane
tuli
keelab
teedületada,
kuid
lubab
seda
jätkata
jalakäijatel,
kes
on
juba
sõiduteel;¹⁵
iii) punane tuli
keelab
jalakäijatel
sõiduteele
astuda;

b)
vilkuvatetuledega
foorid:
vilkuv
roheline
tuli
tähendab,
et
teeületuseks
ettenähtud
aeghakkab
lõppema
ning
punane
tuli
süttima.

2. Jalakäijafoorid
peaksid
eelistatult
olemakahevärvilised,

koosnedes
punasest
ja
rohelisest
tulest;
need
võivad
olla
kakolmevärvilised,
vastavalt
punase,
kollase
ja
rohelise
tulega.
Kaks
tuld
eipõle
kunagi
samal
ajal.¹⁶

3. Tuled
paigutatakse vertikaalselt
punane
tuli
alati
üleval
ja
roheline
tuli
alati
all.
Punaseltulel
on
eelistatult
ühe
või
mitme
seisva
jalakäija
kujutis
ja
rohelistel
tulelon
ühe
või
mitme
kõndiva
jalakäija
kujutis.¹⁷

4. Jalakäijafoorid
peavad
olema
sellise
kuju
japaigutusega,
et
juhid
ei
saa
neid
mitte
mingil
juhul
sõidukifooridega
segiajada.

5. Ülekäiguradadel
võib
pimedate

jaoks
teeületusehõlbustam
jalakäijafooridele
lisada
heli-
või
kompesignaale.

IV peatükk

TEEMÄRGISED

ARTIKKEL 25

Teemärgiseidkasutatakse
siis,
kui
pädev
asutus
peab
seda
vajalikuks
liiklusereguleerimiseks
või
liiklejate
hoiatamiseks
või
suunamiseks.
Neid
võib
kasutada kas
eraldi
või
koos
teiste
märkide
või
signaalidega
nende
tähenduserõhutamiseks
või
selgitamiseks.

ARTIKKEL 26

1. Pikisuunaline
ühekordne
pidevjoon
sõiduteelt tähendab,
et
sõidukitel
ei
ole
lubatud
joont
ületada
ega
selle
peal
sõita
ningjuhul,
kui
joon

eraldab
kaht
erisuunalist
vööndit,
ei
ole
sõidukitel
lubatudliikuda
joonest
üle
sellele
poolele,
mis
jäab
juhi
suhtes
vastassuunavööndisse.
kahekordsel
pidevjoonel
on
sama
täendus.

2.a)Pikisuunalisel
ühekordselkatkendjoonel
ei
ole
keelavat
tähendust,
vaid
seda
kasutatakse,
et:

i)
eraldadasõiduradasid
liikluse
suunamisel
või

ii)etteteatada
pidevjoonele
lähenemisest
ning
selle
joonega
tähistatud
keelust
võihoiatada
konkreetsel
ohu
lähenemisest
teelõigul

b)Käesoleva
lõike
punkti
a
alapunktis
ii
määratletudtähendusega
katkendjoone
kriipsude
ja
vahede
suhe
on
oluliselt
väiksem
kuinimetatud
punkti
alapunktis

i
määratletud
tähendusega
katkendjoonel.

¹⁸*Vaataallmärkust*
(c)
Kahekordsetkatken
võib
kasutada
sõiduraja
või
sõiduradade
piiritlemiseks,
milles
liiklusuundvõib
kooskõlas
konventsiooni
artikli
23
lõikega
11
olla
muutsuunaline.

3.Kui
sõiduteel
on
pidevjoon
kõrvutikatkendjoonega
arvestavad
juhid
üksnes
lähemal
asuvat
joont.
Käesolev
säte
eikeela
lubatud
möödasõitu
teostavatel
juhtidel
naasta
oma
kohale
sõiduteel.

4.Käesolevasartiklis
ei
käsitata
pikisuunalise
märgisena
pikisuunalisi
jooni,
midakasutatakse
sõidutee
äärte
märgistamiseks,
et
need
oleksid
paremini
nähtavad,põikjoonte
ühendatud
pikisuunalisi
jooni,mida

kasutatakse
sõiduteel
olevate
parkimiskohtade
märgistamiseks,
japikisuunalisi
jooi,
mis
näitavad
peatumise
või
parkimise
keeldu
või
piirangut.¹⁹

ARTIKKEL
26
bis

1. Teatavatele
sõidukikategooriate
eraldatud sõidurajade
kaasa
arvatud
jalgrattarajad,
tähistatakse
joontega,
mis
peaksid olema
selgelt
eristatavad
teistest
pidev-
või
katkendjoontest
sõiduteel,
olles laiema
ja
väiksemate
vahedega.

2. Ühistranspordite
sõidukitele
eraldatud
radaon
tähistatud
sõnalise
teemärgisega,
kas
sõnaga
"BUS"
või
tähega
"A".
Selliseraja
tähistamiseks
kasutatakse
konventsiooni
lisa
1
jaos
E
toodud
ruudukujulist või
lisa

1
jaos
D
toodud
ringikujulist
märki
valge
bussi
kujutisega
siniseltaustal.
Konventsiooni
lisas
2
toodud
diagrammid
28^a ja
28^b kujutavad
ühistransporditeen
sõidukitele
eraldatud
raja
teemärgiseid.

3. Riigisisestes
õigusaktides
täpsustatakse,
mistingimustel
võivad
teised
sõidukid
lõikes
1
nimetatud
rada
kasutada
või ületada.

ARTIKKEL 27

1. ²⁰ Üht
või
mitut
sõiduradaläbiva
põikisuunalise
ühikordse
pidevjoonega
tähistatakse
kohta,
mille
tagapeavad
juhid
konventsiooni
artikli
10
lõikes
3
määratletud
märgi
B,
2
"PEATU
JAANNA
TEED"
kohaselt
peatuma.

Sellist
teemärgist
võib
kasutada
joonena,
mille
taga
juhid
peavad
peatuma
fooritule
või
reguleerija
juhistekohaselt
või
enne
raudteeülesõidukoh
Märgi
B,
2
juures
olevate
märgiste
ettevõib
sõiduteele
märkida
sõna
"STOP".

2. Kui
see
ei
ole
tehniliselt
võimatu,
kantakse
igamärgi
B,
2
juurde
käesoleva
artikli
lõikes
1
kirjeldatud
põikisuunaline
märgis.

3.²¹ Üht
või
mitut
sõiduradaläbiva
põikisuunalise
ühekordse
katkendjoonega
tähistatakse
joont,
mida sõidukid
ei
tohi
tavaliselt
ületada,
andes
teed
kooskõlas
konventsiooni
artikli 10
lõikes
2
määratletud
märgiga
B,

1
"ANNA
TEED".

Sellise
märgise
ette
võib
märgileB,
1
osutamiseks
märkida
sõiduteele
laiade
külgedega
kolmnurga,
mille
üks
külgon
paralleelne
märgisega
ning
vastastipp
osutab
lähenevate
sõidukite
poole.

4. Ülekäiguraja
tähistamiseks
tuleks
eelistatult kasutada
suhteliselt
laiu
triipe,
mis
on
sõidutee
teljega
paralleelsed.

5.²² Jalgrattateega
ristumisekohad
tuleb
tähistada
põikjoontega
või
muude
märgistega,
mida
ei
saa
segi
ajada ülekäiguradade
tähistamiseks
kasutatavate
märgistega.

ARTIKKEL
28

1. Märkidega
antavate
korralduste
kordamiseks
või liiklejatele
sellise
teabe

edastamiseks,
mida
märkidega
ei
ole
võimalikasjakohase
anda,
võib
sõiduteel
kasutada
muid
märgiseid,
näiteks
nooli,paralleel-
või
kaldjooni
või
teksti.
Selliste
teemärgistega
tähistatakseelkõige
parkimisalade
või
-
kohtade
piire,
bussi-
või
trollipeatusi,
kusparkimine
on
keelatud,
ning
ümberreastumist
enne
ristmikku.
Kui
aga
pikisuunalisteteekat
sõiduradadeks
jagatud
sõiduteel
on
nool,
liiguvad
juhid
omasõidurajal
noole
või
ühega
nooltest
osutatud
suunas.

2.Kooskõlas
artikli
27
lõikega
4,
mis
käsitleb
ülekäiguradasid,täht-
pidev-
või
katkendjoonega
ümbritsetud
paralleelsete
kaldjoontegaeraldat
sõidutee
osa
või
sõiduteest

kõrgemale
tõstetud
ala
tähistaminepidevjoon
alale
sõidukiga
sõitmise
keeldu
ning
tähistamine
katkendjoonegaalal
sõidukiga
sõitmise
luba
üksnes
tingimusel,
et
see
on
ohutu
või
seda
tehakeselleks,
et
liikuda
sõidutee
vastaspoolel
olevale
teele.

3.Siksakjoon
sõidutee
ääres
tähendab
parkimisekeeldu
sõidutee
sellel
poolel
kogu
joone
ulatuses.
Sellist
joont
võib
kasutadakoos
sõnaga
"BUS"
või
tähega
"A"
bussi-
või
trollipeatuse
tähistamiseks.

²³*Vaata
allmärkust*

ARTIKKEL
29

1.Konventsiooniartikkel
26
ja
28
nimetatud
teemärgised
tuleb

kanda
sõiduteele
värviga
võimuul
sama
tõhusal
viisil.

2.²⁴Värvigakandmi
peavad
märgised
olema
kollased
või
valged;
sinist
võib
kasutada märgiste
puhul,
mis
näitavad
kohti,
kus
parkimisele
kehtivad
teatavad tingimused
või
piirangud
(ajaline
piirang,
tasulisus,
kasutajate
rühm
vms).
Kui
konventsiooniosali
kasutatakse
nii
kollaseid
kui
ka
valgeid
teemärgiseid,
peavad samaliigilised
märgised
olema
sama
värvi.
Käesoleva
lõike
täheanduses
hõlmab mõiste
"valge"
hõbeda
või
helehalli
varjundeid.

²⁵*Vaata
allmärkust*

3. Teemärgiste
tekstide,
tähiste
ja
nooltekujutamisel
pikendatakse
neid
juhtidele
avaneva
väga
väikese

vaatenurga
tõttuoluliselt
liikluse
suunas.

4.Liikuvatele
sõidukitele
ettenähtud
teemärgisedpeavad
olema
juhtidele
kergesti
ja
aegsasti
märgatavad.
Need
peavad
olemanähtavad
nii
päeval
kui
ka
öösel.
On
soovitav,
et
niisugused
märgised
oleksidvalgust
peegeldavad,
eriti
kohtades,
mis
on
ebapiisavalt
valgustatud.

ARTIKKEL

29

bis

1.Alaliste
teemärgiste
muutmisel
kindlaksajavahemi
eelkõige
teetööde
või
ümbersuunamiste
tõttu,
võib
ajutistemärgiste
teele
kandmiseks
kasutada
värve,
mis
erinevad
alaliste
märgiste
puhulkasutatavates
värvidest.

2.Ajutised
märgised
on
alaliste
märgiste

suhtesülimuslikud
ning
liiklejatelt
nõutakse
nende
järgimist.
Juhul,
kui
alaliste
jaajutiste
teemärgiste
üheaegne
esinemine
võib
osutada
segadusttekitavaks
tulebalalised
märgised
kinni
katta
või
eemaldada.

3. Ajutised
märgised
peavad
eelistatult
olemavalgust
peegeldavad
ning
neile
lisaks
võib
liikluse
paremaks
korraldamiseks kas
märgutulesid,
teenaelu
või
helkureid.

ARTIKKEL 30

Konventsiooni
lisas
2
on
toodudsoovitused
teemärgiste
paigutamiseks
ja
kujundamiseks.

V peatükk

MUUD SÄTTED

ARTIKKEL 31

Teetööde märgid

1. Sõiduteel tehtavat
teetööde
piirid
peavad

olema
selgelt
nähtavad.

2.²⁶ Kui
teetööde
ulatus
jaliiklussagedus
seda
õigustavad,
tähistatakse
tööde
piirid
pidevate
võikatkendlike
piiretega,
mis
on
punase-
valge-,
punase-
kollase-,
musta-
valge-
või musta-
kollasetriibulised,
ja
lisaks
sellele
öösel
tulede
või
helkurseadmetega,
piirded
ise
ei
helgi.
Sellel
eesmärgil
kasutatavad
helkurseadmed
japüsituled
on
punased
või
tumekollased
ja
vilkuvad
tuled
on
tumekollased.
Siiskivõivad:
a) tuled ja
seadmed,
mis
on
nähtavad
ainult
ühes
suunas
liikuvale
liiklusele
ja
mistähistavad
teetööde
piire
tee
vastassuunavööndi

olla
valged;

b)tuledja
seadmed,
mis
tähistavad
teetöid
kahe
erisuunalise
vööndi
vahel,
olla
valgedvõi
helekollased.

ARTIKKEL 32

Tähistamine tulede võihelkurseadmetega

Konventsiooniosal
kasutavad
sõiduteeääre
tähistamiseks
tulede
või
helkurseadmete
pühul
sama
värvi
või
samavärvüsteemi
kogu
oma
territooriumil.²⁷

RAUDTEEÜLESÕIDUKOHAD

ARTIKKEL 33

1. a)²⁸ Kuiraudteeül
on
paigaldatud
signaalimissüsteem
et
hoiatada
lähenevarongi
eest
või
peatselt
sulguvate
tõkkepuude
või
pooltõkkepuu
eest,
koosneb
seepunasest
vilkuvast
tulest
või
vaheldumisi
vilkuvatest
punastest
tuledest,
naguon
toodud
konventsiooni
artikli

23
lõike
1
punktis
b.
Siiski
võib:

i)
vilkuvaidpunaseid
tulesid
täiendada
või
asendada
kolmevärviline
foor,
milles
kasutataksepunast,
kollast
ja
rohelist
tuld,
nagu
on
kirjeldatud
konventsiooni
artikli
23lõikes
2,
või
selline
foor
ilma
rohelise
tuleta,
kui
muu
kolmevärviline
foor
onpaigaldatud
teele
raudteeülesõidukoh
lähedale
või
kui
ülesõit
on
varustatudtõkkepuu

ii)Vägahõreda
liiklusega
pinnasteel
ja
jalgrajal
kasutada
üksnes
helisignaali.

b)foorevõib
kõikidel
juhtudel
täiendada
helisignaaliga.

2.Foor
paigaldatakse
sõidutee
pärisuunavööndise

kui
olud,
näiteks
foori
nähtavus
või
liiklussagedus,
nõuavad,paigutata
lisafoor
tee
teisele
poolele.
Lisafoori
võib
paigutada
sõiduteeohutussaar
või
sõidutee
kohale,
kui
seda
eelistatakse
kohalike
olude
tõttu.²⁹
3.Konventsiooni
artikli
10
lõike
4
kohaselt
võibmärgi
B,
2
"PEATU
JA
ANNA
TEED"
paigaldada
raudteeülesõidukoh
millel
ei
oletõkkepuid,
pooltõkkepuid
ega
lähenevate
rongide
eest
hoiatavaid
foore;
sellemärgiga
tähistatud
raudteeülesõidukoh
peavad
juhid
peatuma
stoppjoone
tagavõi
selle
puudumise
korral
märgiga
ühel
joonel
ning
ei
tohi
enne
edasi
liikuda,kuni
nad
on

veendunud,
et
ühtki
rongi
ei
lähene.

ARTIKKEL

34

1. Tõkkepuud
raudteeülesõidukohal
või
pooltõkkepuudmõl
pool
raudteeülesõidukohal
tähendavad,
et
lähimast
sulgunud
tõkkepuustvõi
pooltõkkepuust
ei
tohi
ükski
liikleja
edasi
liikuda;
kui
tõkkepuud
või pooltõkkepuud
sulguvad,
on
sellel
sama
täendus.

2. Konventsiooni
artikli
33
lõike
1
punktis
animetatud
punane
tuli
või
punased
tuled
või
samas
lõikes
nimetatud
helisignaaltähendal
samamoodi,
et
stoppjoone
või
selle
puudumise
korral
foorist
lähtuvamõttelise
joone
ületamine
on
kõigile
liiklejatele

keelatud.
Artikli
33
lõike
1punkti
a
alapunktis
i
nimetatud
kolmevärvilise
foori
kollane
tuli
tähendab,
etstoppjoone
või
selle
puudumise
korral
foorist
lähtuva
mõttelise
joone
ületamineon
liiklejatele
lubatud
üksnes
juhul,
kui
sõiduk
on
kollase
tule
süttimise
ajalfoorile
nii
lähedal,
et
seda
ei
ole
võimalik
enne
foorist
möödumist
ohutultpeatada.

ARTIKKEL 35

1. Raudteeülesõidul
ja
pooltõkkepuud
peavad
olema
tähistatud
vahelduvate
punaste
javalgete,
punaste
ja
kollaste,
mustade
ja
valgete
või
mustade
ja
kollastetriipudega.
Tõkkepuud
võivad
olla

ka
üleni
valged
või
kollased,
kui
keskele
onpaigaldatud
suur
punane
ring.³⁰

2.Kõikideleraudtee
millel
ei
ole
tõkkepuid
ega
pooltõkkepuid,paig
raudteeliini
vahetusse
lähedusse
lisa
1
jaos
A
kirjeldatud
märkA,
28.
Kui
on
paigaldatud
lähenevate
rongide
eest
hoiatav
foor
või
märk
B,
2"PEATU
JA
ANNA
TEED",
paigaldatakse
märk
A,
28
fooriga
või
märgiga
B,
2
üheletoele.
Märk
A,
28
ei
ole
kohustuslik:

a)teeja
raudtee
lõikumiskohal,
kus
raudteeliiklus
on
väga

aeglane
ning
teeliiklustreguleerimise
raudteetöötaja
viipemärgistega,
või

b)vägaühed
liiklusega
pinnaste
või
jalgraja
ja
raudtee
lõikumiskohal.

3.[Kustutatud]

ARTIKKEL 36

1.Raudteeülesõidukohal
erilise
ohtlikkuse
pärastkohustuvad
konventsiooniosali

a)paigaldama
raudteeülesõidukohal
ette
ühel
hoiatusmärgist
tähisega
A,
25;
A,
26
või
A,27;
hoiatusmärki
ei
ole
vaja
paigaldada

i)
asulatestekkida
võivates
erioludes;

ii)pinnasteede
jalgteede,
kus
mootorsõidukiliikluse
on
erandlik;

b)varustamakõik
raudteeülesõidukohal
tõkkepuudega
või
pooltõkkepuudega
või
lähenevaterongide
eest
hoiatava
fooriga,
välja
arvatud
juhul,
kui
liiklejad

näevadraudteed
mõlemal
pool
ülesõidukohta
nii
kaugele,
et
rongide
suurimatsõidukiiru
arvestades
on
kummaltki
poolt
raudteele
läheneva
sõidukiga
juhilrongi
märgates
aega
enne
ülesõidukohale
liikumist
peatuda,
ja
välja
arvatud
kajuhul,
kui
juba
ülesõidukohal
olevatel
liiklejatel
on
rongi
ilmudes
aega
jõudaülesõidukoha
üle;
konventsiooniosali
võivad
käesolevast
punktist
kõrvalekalduda
raudteeülesõidukoht
puhul,
kus
rongid
liiguvad
suhteliselt
aeglaseltvõi
kus
mootorsõidukite
liiklus
on
hõre;

c) varustamakõik
raudteeülesõidukoht
millel
on
nägemisulatusest
väljaspoolt
juhitavdtõkkepuud
või
pooltõkkepuud,
ühega
konventsiooni
artikli

33
lõikes
1
osutatudrongide
lähenemise
eest
hoiatamise
süsteemidest;

d)varustamakõik
rongide
lähenemisel
automaatselt
käivituvate
tõkkepuudega
võipooltõkkepuude
raudteeülesõidukohal
ühel
konventsiooni
artikli

33
lõikes
1 osutatud
rongide
lähenemise
eest
hoiatamise
süsteemidest;

e)varustamatõkkepuud
ja
pooltõkkepuud
nende
nähtavuse
parandamiseks
helkurmaterjaliga
või helkurseadmetega
ning
vajaduse
korral
valgustama
neid
öösiiti;
lisaks
varustamaraudteeülesõidukohal
ette
paigaldatud
hoiatusmärgid
teedel,
kus
ülesõidukohal
on öösiiti
mootorsõidukiliikluse
väga
tihedat
helkurmaterjali
või
helkurseadmetega
vajaduse
korral
neid
öösiiti
valgustama;

f)märkimavõimalus
korral
pooltõkkepuudega
raudteeülesõidukohal
lähedale
sõiduteekeskele
pikisuunalise
märgise,

mis
keelab
ülesõidukohale
lähenevatel
sõidukitelliikuda
sõidutee
vastassuunavööndi
või
paigaldama
kahe
erisuunalise
vööndivahele
eraldussaad.

2.Käesolevat
artiklit
ei
kohaldata
konventsiooniartiki
35
lõike
2
viimases
lauses
nimetatud
juhtudel.

VI peatükk

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL

37

1.Konventsioon
on
allakirjutamiseks
avatud
kuni
31.detsembrini
1969
Ühinenud
Rahvaste
Organisatsiooni
peakontoris
New
Yorgiskõigile
Ühinenud
Rahvaste
Organisatsiooni
või
erioorganisatsioonid
võiRahvusvahelise
Aatomienergiaager
liikmesriikidele
või
Rahvusvahelise
Kohtustatuudi
pooltele
ja
muudele
riikidele,
keda
Ühinenud
Rahvaste

Organisatsioonipea
kutsub
konventsiooni
osalisriigiks
saama.

2. Konventsioon
ratifitseeritakse. Ra
antakse
hoiule
Ühinenud
Rahvaste
Organisatsioonipea

3. Konventsioon
on
ühinemiseks
avatud
kõigile
lõikesl
nimetatud
riikidele.
Ühinemiskiri
antakse
hoiule
peasekretärile.

ARTIKKEL 38

1. Riik
võib
konventsioonile
allkirjutamise
võiratifitseerimise
ajal
või
sellega
ühinemise
ajal
või
hiljem
peasekretärile saada
teatega
deklareerida,
et
konventsioon
hakkab
kehtima
kõikidel
võiosadel
territooriumidel,
mille
rahvusvaheliste
suhete
eest
ta
vastutab. Konventsio
hakkab
kehtima
teates
nimetatud
territooriumil
30
päeva
pärast peasekretäri
poolt
teate
kättesaamist
või
teate
esitanud

riigis
konventsioonijõust
kuupäeval,
olenevalt
sellest,
kumb
on
hilisem.

2.Käesoleva
artikli
lõikes
1
nimetatud
teadetedastav
riik
edastab
territooriumide
nimel,
kelle
nimel
ta
teate
edastab,konventsio
artikli
46
lõikes
2
sätestatud
avaldused.

3.Lõike
1
kohaselt
deklaratsiooni
esitanud
riikvõib
hiljem
peasekretärile
saadetava
teatega
deklareerida
konventsioonikoha
lõpetamisest
teates
nimetatud
territooriumil
ning
konventsioonikoha
sellele
territooriumile
lõpeb
ühe
aasta
möödumisel
kuupäevast,
milpeasekretär
on
teate
kätte
saanud.

ARTIKKEL
39

1.Konventsioon
jõustub
12

kuud
pärastviieteistkümnenda
ratifitseerimis-
või
ühinemiskirja
hoiule
andmist.

2. Riigi
suhtes,
kes
ratifitseerib
konventsiooni
võiühineb
sellega
pärast
viieteistkümnenda
ratifitseerimis-
või
ühinemiskirjahoiu-
andmist,
jõustub
konventsioon
12
kuud
pärast
selle
riigiratifitseerimis-
või
ühinemiskirja
hoiule
andmist.

ARTIKKEL 40

Konventsioonlõpet
ja
asendab
selle
jõustumisel
konventsiooniosali
vahelistes
suhetes30.
märtsil
1931
Genfis
allakirjutamiseks
avatud
liiklusmärkide
ühtlustamise konven-
või
19.
septembril
1949
Genfis
allakirjutamiseks
avatud liiklusmärki
ja
-
signaalide
protokoll.

ARTIKKEL 41

1. Pärast
seda,
kui
konventsioon
on
kehtinud

üheaasta,
võib
konventsiooniosali
teha
ettepanekuid
konventsiooni
muutmiseks. Muuda
tekst
koos
seletuskirjaga
saadetakse
peasekretärile,
kesedastab
selle
kõigile
konventsiooniosali
Konventsiooniosali
onvõimalik
teatada
peasekretärile
12
kuu
jooksul
pärast
edastamist,
kas
osaline:a)
kiidab
muudatuse
heaks
või
b)
lükkab
muudatuse
tagasi
või
c)
soovibmuudatuse
arutamiseks
konverentsi
kokkukutsumist.
Peasekretär
edastabmuudatuset
teksti
ka
konventsiooni
artikli
37
lõikes
1
nimetatudteistele
riikidele.

2.a)Eelmise
lõike
kohaselt
edastatudmuudatus
loetakse
heaks
kiidetuks,
kui
vähem
kui
üks
kolmandikkonvent
on
eelmises
lõikes

nimetatud
12
kuu
jooksul
teatanudpeasekretär
muudatuse
tagasilükkamisest
või
konverentsi
kokkukutsumisesoo
muudatuse
arutamiseks.
Peasekretär
teatab
kõikidelekonverentsi
muudatusettepanek
igast
heakskiitmisest,
tagasilükkamisestja
konverentsi
kokkukutsumise
soovist.
Kui
nimetatud
12
kuu
jooksul
laekunudtagasilükk
ja
konverentsi
kokkukutsumise
soovide
koguarv
on
väiksem
kuiüks
kolmandik
konventsiooniosali
koguarvust,
teatab
peasekretär
kõikidelekonverentsi
et
muudatus
jõustub
kuus
kuud
pärast
eelmises
lõikesnimetatud
12
kuu
möödumist
kõikide
konventsiooniosali
suhtes,
välja
arvatudosaliste
suhtes,
kes
lükkasid
muudatusettepanek
tagasi
või
soovisidkonverentsi
kokkukutsumist
selle
arutamiseks.
b)Konventsioonios
on
nimetatud

12
kuu
jooksul
muudatusettepanek
tagasi
lükanud
või
soovinudkonverent
kokkukutsumist
selle
arutamiseks,
võib
pärast
selle
perioodilõppemist
alati
teatada
peasekretärile
muudatuse
heakskiitmisest
ja
peasekretäredastab
selle
teate
kõikidele
teistele
konventsiooniosali
Muudatusjõustub
heakskiitmisest
teatanud
konventsiooniosali
suhtes
kuue
kuumöödumisel
peasekretäri
poolt
teate
kättesaamisest.

3. Kui
muudatusettepanek
ei
ole
käesoleva
artiklilõike
2
kohaselt
heaks
kiidetud
ja
kui
vähem
kui
pooled
konventsiooniosali
teatavad
peasekretärile
käesoleva
artikli
lõikes
1
nimetatud
12
kuujooksul
muudatusettepanek
tagasilükkamisest
ja
kui

vähemalt
üks
kolmandikkonvent
kogu arvust,
kuid
vähemalt
10
konventsiooniosali
peasekretärile,
et
nad
kiidavad
selle
heaks
või
soovivad
konverentsikokku
selle
arutamiseks,
kutsub
peasekretär
kokku
konverentsi,
et
arutadamuudatuset
või
muud
ettepanekut,
mida
võib
käesoleva
artikli
lõike
4kohaselt
peasekretärile
esitada.

4.Kui
lõike
3
kohaselt
kutsutakse
kokku
konverents,kutsub
peasekretär
konverentsile
kõik
konventsiooni
artikli
37
lõikes
Inimetatud
riigid.
Peasekretär
palub
kõikidel
konverentsile
kutsutud
riikidelesitada
peasekretärile
vähemalt
kuus
kuud
enne
konverentsi
toimumistettepanek
mida
riik
soovib
lisaks
muudatusettepanek
konverentsil

arutada, ja
edastab
need
ettepanekud
vähemalt
kolm
kuud
enne
konverentsi
toimumiskõikidele
konverentsile
kutsutud
riikidele.

5.a)Konventsiooni
muudatus
loetakseheakskiide
kui
see
võetakse
vastu
konverentsil
esindatud
riikidekahekolman
häälteenamusega,
mis
moodustab
vähemalt
kaks
kolmandikkonve
esindatud
konventsiooniosali
arvust.
Peasekretär
teatabmuudatuse
vastuvõtmisest
kõikidele
konventsiooniosali
ning
muudatusjõustub
12
kuu
möödumisel
selle
teate
saatmisest
kõikide
konventsiooniosali
välja
arvatud
nende
suhtes,
kes
on
selle
perioodi
jooksul
teatanudpeasekretä
muudatuse
tagasilükkamisest.

b)Nimetatud12
kuu
jooksul
muudatuse
tagasilükanud
konventsiooniosali
võib

alati
teatadapeasekretäri
muudatuse
heakskiitmisest
ja
peasekretär
edastab
selle
teatekõikidele
teistele
konventsiooniosali
Muudatus
jõustub
heakskiitmisestteat
konventsiooniosali
suhtes
kuue
kuu
möödumisel
peasekretäri
poolt teate
kättesaamisest
või
nimetatud
12
kuu
lõppemisel,
olenevalt
sellest,
kumbon
hilisem.

6. Kui
muudatusettepanek
ei
loeta
lõike
2
kohaseltheakskiide
ja
kui
lõikes
3
ette
nähtud
tingimused
konverentsikokkuk
ei
ole
täidetud,
loetakse
muudatusettepanek
tagasilükatuks.

ARTIKKEL
42

Konventsiooniosali
denonsseerida
konventsiooni
peasekretärile
saadetava
kirjaliku
teatega. Denonsseer
jõustub
ühe
aasta
möödumisel
kuupäevast,
mil
peasekretär
onteate

kätte
saanud.

ARTIKKEL
43

Konventsioonkaota
kehtivuse,
kui
12
kuud
järjest
on
konventsiooniosalis
arv
väiksem
kuiviis.

ARTIKKEL
44

Konventsioonitõlge
või
kohaldamisega
seotud
vaidluse
kahe
või
enamakonventsioon
vahel,
mida
vaidluse
pooled
ei
suuda
lahendada läbirääki
või
muul
viisil,
võib
vaidluse
pooleks
olevakonventsioon
taotlusel
esitada
otsustamiseks
Rahvusvahelisele
Kohtule.

ARTIKKEL
45

Konventsiooniühik
sätet
ei
tõlgendata
nii,
et
see
takistab
konventsiooniosali
toimingutegemist
mis
on
kooskõlas
Ühinenud
Rahvaste
Organisatsiooni

põhikirjaga
jalähtuvad
olukorra
vajadustest,
nagu
ta
peab
vajalikuks
välis-
võisisejulgeoleku
huvides.

ARTIKKEL
46

1. Riikvõib
konventsioonile
alla
kirjutades
või
ratifitseerimis-
või
ühinemiskirjahoiu-
andes
teatada,
et
ta
ei
kohalda
konventsiooni
artiklit
44.
Sel
juhul
eikohalda
teised
konventsiooniosali
artiklit
44
teate
esitanud
konventsiooniosali

2.a) Riikdeklareerib
ratifitseerimis-
või
ühinemiskirja
hoiule
andes
peasekretärilesaade-
teatega,
kas
konventsiooni
kohaldamisel
valib
ta:

i)
hoiatusmärgiks näidise
A^a või
A^b (artikli
9
lõige
1)
ja

ii) stoppmärgiks
näidise B,
2^a või
B,
2^b (artikli

10
lõige
3).

Riik
võibpeasekretärile
saadetava
teatega
alati
muuta
oma
valikut
uue
deklaratsiooniga.

b)Riikvõib
ratifitseerimis-
või
ühinemiskirja
hoiule
andes
deklareeridapeasek
saadetava
teatega,
et
käsitab
konventsiooni
kohaldamiseesmä
mopeede
mootorratastena
(artikli
1
punkt
l).

Riik
võibpeasekretärile
saadetava
teatega
alati
oma
deklaratsioonist
taganeda.

3.Lõikes2
sätestatud
deklaratsioonid
jõustuvad
kuue
kuu
möödumisel
päevast,
milpeasekretär
on
nendega
seotud
teate
kätte
saanud,
või
kuupäeval,
milkonventsioon
deklaratsiooni
teinud
riigi
suhtes
jõustub,
olenevalt

sellest, kumb
on
hilisem.

4. Muudreservatsiooni
peale
käesoleva
artikli
lõikes
1
sätestatud
reservatsiooni
onkonventsiooni
ja
selle
lisade
kohta
lubatud
tingimusel,
et
need
on
vormistatud kirjalik
ning
kui
need
on
vormistatud
enne
ratifitseerimis-
võühinemiskirja
hoiuleandmist,
siis
kinnitatud
nimetatud
kirjas.
Peasekretäredastab
reservatsioonid
kõikidele
konventsiooni
artikli
37
lõikes
1
nimetatud riikidele.

5. Käesoleva artikli
lõigetes
1
ja
4
nimetatud
reservatsiooni
või
deklaratsiooni
esitanud riik
võib
sellest
taganeda
igal
ajal
peasekretärile
saadetava
teatega.

6. Käesoleva artikli
lõike
4
kohaselt
esitatud
reservatsioon:

a)muudabreservats
esitanud
konventsiooniosali
jaoks
konventsiooni
sätteid,
midareservatsioon
puudutab,
reservatsioonis
toodud
ulatuses;

b)muudabneid
sätteid
teiste
konventsiooniosali
jaoks
samas
ulatuses
nende
suhtesreservatsioon
esitanud
konventsiooniosali

ARTIKKEL

47

Lisakskonventsioon
artiklites
41
ja
46
sätestatud
deklaratsioonidele,
teadetele
jateadaannetele
teavitab
peasekretär
artikli
37
lõikes
1
nimetatud
riikejärgmisest:

a)allakirjutamised,
ja
ühinemised
artikli
37
kohaselt;

b)deklaratsioonida
38
kohaselt;

c)konventsioonijõu
kuupäevad
artikli
39
kohaselt;

d)konventsioonimu
jõustumise
kuupäev
artikli
41
lõigete

2
ja
5
kohaselt;

e)denonsseerimise
42
kohaselt;

f)konventsioonilõp
artikli
43
kohaselt.

ARTIKKEL 48

Konventsiooniorigi
mille
ühes
eksemplaris
koostatud
hiina-,
hispaania-,
inglis-,prantsus-
ja
venekeelne
tekst
on
võrdselt
autentsed,
antakse
hoiule
ÜhinenudRahvaste
Organisatsiooni
peasekretärile,
kes
edastab
konventsiooni
tõestatudkoopiad
kõikidele
konventsiooni
artikli
37
lõikes
1
nimetatud
riikidele.

SELLE
KINNITUSEKSON
oma
valitsuste
täievolilised
esindajad*konvent
alla
kirjutanud.

KOOSTATUD
kaheksandal
novembril
tuhande
üheksasaja
kuuekümnne
kaheksandal
aastal
Viinis.

¹Vaataka
Euroopa

kokkuleppe
lisa
punkti
3
alapunkt
b.

²Euroopakokkuleppe
lisa
sisaldub
täiendav
mõiste
(vaata
punkt
3).

³Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkti
3
alapunkt
1.

⁴Euroopakokkuleppe
lisa
sisaldub
täiendav
mõiste
(vaata
punkt
3).

⁵Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
4.

⁶Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
5.

⁷Euroopa
kokkuleppe
lisa
sisaldub
täiendav
lause
(vaata
punkt
6).

⁸Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisapunkt
7.

⁹Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
8.

¹⁰Vaata
ka
Euroopakokkulepp
lisa
punkt
9.

¹¹Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
9.

¹²Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
9
bis.

¹³Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
10.

¹⁴Euroopa
kokkuleppe
lisassisaldub
täiendav
punkt
(vaata
punkt
11).

¹⁵Vaata
ka
Euroopakokkulepp
lisa
punkt
12

¹⁶Vaata
ka
Euroopakokkulepp
lisa
punkt
12

¹⁷Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
12

¹⁸Teemärgisteprotoko
lisa
sisaldub
täiendav
punkt
(vaata
punkt
3).

¹⁹Vaataka
teemärgiste
protokolli
lisa
punkt
3.

²⁰Vaata
ka
teemärgisteprotoko
lisa
punkt
4.

²¹Vaata
ka
teemärgisteprotoko
lisa
punkt
4.

²²Vaata
ka
teemärgiste
protokolli
lisa
punkt
4.

²³Teemärgisteprotoko
lisa
sisalduvad
täiendavad
punktid
(vaata
punkt
5).

²⁴Vaataka
teemärgiste
protokolli
lisa
punkt
6.

²⁵Teemärgisteprotoko
lisa
sisaldub
täiendav
punkt
(vaata
punkt
6).

²⁶Vaata
ka
Euroopakokkulepp

lisa
punkt
13.

²⁷Vaata
ka
Euroopakokkulepp
lisa
punkt
14.

²⁸Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
15.

²⁹Vaata
ka
Euroopakokkulepp
lisa
punkt
15.

³⁰Vaata
ka
Euroopa
kokkuleppe
lisa
punkt
16.

*Vaata
dokument
E/
CONF.56/17/
Rev.1.

[Lisad](#)

[Convention on
road
signs
and
signals
done
at
Vienna
on
8.
november
1968
\(consolidated
version\)](#)